

Homenatge al Dr. Oriol de Bolòs

El Dr. Oriol de Bolòs i Capdevila finalitzà la seva activitat docent al Departament de Biologia Vegetal de la Facultat de Biologia el setembre de 1996. Per aquest motiu, la Universitat de Barcelona li ha dedicat un volum de la col·lecció «Homentages», el qual serà presentat oficialment i lliurat a l'homenatjat el proper dia 12 de febrer, divendres, a l'Aula Magna (edifici de la Universitat), a les 13 hores.

Editorial

Cent anys. Enguany fa cent anys que es va constituir la Institució Catalana d'Història Natural. Durant aquest llarg període, la Institució no ha deixat de treballar de manera decidida i constant en el coneixement i la conservació del medi natural de les terres de parla i cultura catalanes; tampoc no ha escatimat esforços per fer conèixer al conjunt de la societat els valors i les funcions d'aquest entorn natural que tan lligat està a la nostra identitat.

Però cent anys no són gaires, o almenys no han estat suficients per afeblir l'esperit i la il·lusió que ens acompanya des de la creació de la Institució, i per això estem convençuts que la nostra entitat té un paper important a desenvolupar en el seu segon segle de vida. Precisament per demostrar les nombroses i diverses iniciatives dels membres de la ICHN, en aquest primer NOTÍCIES del centenari s'obre una nova secció dedicada a recollir l'opinió dels seus membres sobre el model d'Institució que els agradaria tenir.

Des d'aquest senzill mitjà de comunicació que és el NOTÍCIES DE LA INSTITUCIÓ, també volem contribuir a aquest procés de reflexió que s'està endegant, i ho fem de la manera que ens és més pròpia: publicant l'opinió dels socis de la Institució. Més endavant, aquest procés reflexiu es veurà completat amb una enquesta dirigida a tots els socis i la realització d'un seminari sobre el paper del naturalisme i de les societats d'història natural en el segle XXI; des d'aquestes mateixes pàgines del Notícies ja anirem informant sobre els resultats que es vagin aconseguint.

L'equip redactor del NOTÍCIES agraeix, a tots els qui han destinat una estona a pensar i escriure sobre el futur de la Institució, el seu interès i la seva dedicació, i anima a tots els altres membres de la ICHN a participar en aquest procés conjunt de reflexió per definir les bases sobre les quals s'ha de bastir el futur de la nostra entitat. ■

Perspectives de futur: opinions sobre la Institució

Quin ha de ser el paper de la ICHN en el futur, un cop sigui «gran» i faci els cent anys? M'han demanat l'opinió sobre això, i heus-la ací.

L'evolució de la recerca en els darrers cent anys fa que, difícilment, hom pugui imaginar com a objectiu principal del futur de la ICHN el desenvolupament de la investigació de punta, en substitució d'una universitat obsoleta i de poc nivell, tal com es plantejà en el moment de la fundació de la Institució. Ben al contrari, universitats, centres de recerca i diversos organismes de l'Administració competeixen per uns recursos escassos amb una producció de qualitat —i velocitat!— creixents, a les quals la ICHN no pot (i crec que no hauria de) voler aspirar. Tampoc, com ha semblat en alguns moments, no podem considerar la ICHN com una ONG ecologista (malgrat que n'hagi de suplir algunes mancances evidents).

En canvi, la ICHN, lluny de definir-se com a suplent de ningú, és hereva d'unes característiques pròpies que, segons la meua opinió, són les que hauria de desenvolupar, probablement perquè no es troben en cap altra entitat i, en canvi, són essencials per al funcionament de tot el sistema de les ciències naturals (o n'hauríem de dir ciències de la diversitat biològica i geològica?). Aquestes característiques són, per a mi:

- Aglutinadora d'investigadors de tots els camps (pràcticament, tots els professionals de les CN del país) i dels «amateurs» amb més preparació.
- Xarxa territorial organitzada que cobreix tot el país.
- Caràcter cívic, plataforma amb voluntat de servei crític i «unitari» (tots sentim la ICHN una mica nostra).
- Catalanitat.

Premi per a estudiants

Han estat presentats els treballs següents:

- *Tipificació dels punts de nidificació de rapinyaires nocturns actuals al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa; inventari dels micromamífers del Parc a partir de l'anàlisi d'egagròpiles*, d'Albert Cufí i Bohigas.
- *Sistema fluvial i inundacions: variables naturals i antròpiques. Aplicació al Llobregat en el sector de Martorell*, de Joan Sánchez Anguita.
- *Estudi taxonòmic, paleo-ecològic i estratigràfic de la biofàcies de coralls plans de l'anticlinal de Sant Corneli (Cretaci Superior, unitat Sud-pirinenca central)*, de Francesc X. Valldeperas i Hernández.
- *Litoestratigrafia i estructura del sector nord-occidental de la península de Cap de Creus*, de Miquel Vilà Planella.
- *Anàlisi integrada sobre dues formes ecològiques de Culex (Culex) pipiens Linné 1758 (Diptera: Culicidae) al Baix Llobregat*, de Roger Eritja i Mathieu.
- *Evolució d'un endemisme insular: l'exemple d'Oreopithecus bambolii*, de David Martínez Alba.

La ponència per atorgar el premi està formada per Ramon Batalla, Joaquim M. Nogués i Joan Pino.

Amb aquestes «capacitats» hi ha molts objectius que la ICHN pot proposar-se amb vista al futur. A mi, se me n'acuden cinc:

- **Publicacions.** La ICHN no és una editorial, però probablement és l'única institució que pot tenir per objectiu la publicació científica en llengua catalana. En el futur, el seu paper en aquest camp serà cada cop més rellevant.
- **Comunicació.** La «interfase» científics-amateurs podria ser una base excel·lent per a la comunicació i divulgació de les ciències naturals (publicacions convencionals, noves tecnologies — Internet, TV —, exposicions, etc.), que em sembla encara molt per sota de les seves possibilitats.
- **Xarxa de biodiversitat.** El Pla de Recerca de Catalunya, sota el concepte de «xarxes de recerca» està reproduint la ICHN, que *de facto*, ja en feia les funcions. No podrien sumar-se esforços? La comunicació entre grups de recerca, el

debat de temes generals (p. ex., les sessions que es fan actualment sobre conservació a la ICHN i les de reintroduccions que es fan a la xarxa) o la invitació de professors estrangers (de nou xarxa vs. els clàssics «cursos CIRIT») són alguns dels camps implicats. Per a mi, la ICHN és la xarxa de biodiversitat!

- «Senat» de la recerca en ciències naturals. Pel caràcter unitari, els dictàmens, opinions, etc., de la ICHN tenen un valor de pes que caldria reconèixer a l'hora d'assessorar, p. ex., el desenvolupament del Pla de Recerca de Catalunya o les polítiques de conservació, o de promoure projectes de recerca interdisciplinaris o d'àmplia volada.
- Finalment, la cobertura temàtica i territorial de la ICHN la fan un instrument de primer ordre en els programes de seguiment de l'estat de conservació de la natura, que caldria reconèixer, tant a tot el país, com en la participació en plans específics d'espècies o ecosistemes.

Cèsar Blanché ■

Resums de les sessions científiques

Diversitat d'ecosistemes. Com podem mesurar-la? Com podem conservar-la?

Presentada el passat 4 de novembre per Ferran Rodà, catedràtic del Departament de Biologia Animal, Biologia Vegetal i Ecologia de la UAB i director del CREAM.

La conservació dels ecosistemes és, per raons òbvies, cabdal per al manteniment de la biodiversitat, però també ho és perquè aquests representen l'establiment de diversos contextos d'interacció entre els components abiòtics i biòtics i, encara, proporcionen gran nombre de serveis a la humanitat (regulació del cicle hidrològic, protecció de l'atmosfera, etc.). Atès que els diversos ecosistemes regulen en diferent grau un o un altre procés o conjunt de processos, el manteniment de la diversitat d'ecosistemes és l'únic camí per a la preservació de l'ecosistema global.

Considerada prioritària pels postulats de la Cimera de Rio, la protecció dels ecosistemes topa, tanmateix, amb seriosos entrebancs derivats de les dificultats per delimitar els ecosistemes amb pou claredat. En efecte, els ecosistemes poden ser delimitats a diverses escales territorials, des de l'escorça d'un arbre al planeta sencer, depenent de les interaccions que considerem. Els límits poden ser fixats, també, atenent a consideracions estructurals o funcionals. Des del punt de vista funcional, les conques hidrogràfiques són considerades ecosistemes ben

delimitats per tots aquells que centren els seus estudis en els cicles de transport d'aigua, materials i nutrients. Més sovint, però, es delimiten àrees homogènies obeint a criteris unifactorials que integren gran nombre de processos ecosistèmics, com és el cas del clima, la geomorfologia, els usos del sòl o la vegetació. S'han fet, fins i tot, alguns intents de classificació multifactorial, com ara el mètode CLATERES de classificació biogeoclimàtica, que representa una anàlisi multivariable d'informació sobre el clima, posició geogràfica, geologia, geomorfologia i geografia humana. Per al cas de Catalunya, la definició d'aquestes classificacions s'ha vist particularment dificultada per la escassetat d'informació de base de suficient detall per al conjunt del territori.

D'altra banda, les classificacions del territori aporten sovint informació escassa sobre la diversitat, tant estructural com funcional, dels ecosistemes. Aquesta informació, cal cercar-la més aviat en bases de dades extenses, que contenen informació sobre determinats paràmetres distribuïts de manera contínua per tot el territori. És el cas de les dades de l'Inventari Ecològic i Forestal de Catalunya o dels mapes de freqüència d'incendis, d'inflamabilitat i de models de combustible elaborats al CREAM.

La protecció d'aquesta diversitat és encara més complicada que la delimitació que se'n

continua

vol fer, atès el context actual de pèrdua de qualitat dels ecosistemes per acció antròpica, i tot això agreujat per un escenari probable de canvi global on es preveuen extincions i migracions d'espècies i en el qual els ecosistemes hauran de funcionar amb nivells de biodiversitat inferiors. Entre les propostes considerades globalment cal esmentar la protecció d'un 10 % de la superfície de cada tipus d'ecosistema i l'explotació sostenible del 90 % restant. No seria versemblant pretendre la conservació de les funcions ecosistèmiques

amb només un 10 % dels processos i les espècies preservats i la resta totalment espoliats. L'assoliment d'aquest objectiu s'hauria de dur a terme amb l'aplicació tant de polítiques territorials (com ara la definició de xarxes ecològiques, amb la preservació d'espais emblemàtics i l'establiment d'àrees de connexió entre ells) com de polítiques sectorials que permetin avançar cap a la sostenibilitat i la protecció dels processos que tenen lloc sobre la major part del territori.■

La conservació de la diversitat vegetal: plantes vasculares i comunitats

Presentada per Ramon M. Masalles, catedràtic del Departament de Biologia Vegetal de la UB el 25 de novembre de 1998.

1. La diversitat vegetal en l'espai

Tàxons. La diversitat vegetal de la Terra (i no tan sols la vegetal) augmenta dels pols cap a l'equador. La flora vascular ibèrica voreja les 9.000 espècies, que representen més del 80 % de la flora europea, i de les quals unes 1.500 (gairebé un 17 %) són endèmiques. La de Catalunya consta d'uns 3.500 tàxons vasculares entre espècies i subespècies, amb el màxim de riquesa als Pirineus i a les muntanyes catalanídiques; 25 d'aquests tàxons són endèmics estrictes i uns 60 són endemismes ibèrics, 20 dels quals tenen a Catalunya una part molt important de la seva àrea de distribució. D'entre els endemismes estrictes, n'hi ha 4 que estan en perill molt greu d'extinció. Els ambients més rics en endemismes són els rocosos (cingleres, tarteres...). Hi ha una informació força fiable sobre la distribució dels tàxons de Catalunya i dels Països Catalans (ultra els mapes de distribució, excel·lents, de la *Flora dels Països Catalans*, l'ORCA ha publicat 1.519 mapes de distribució segons la xarxa UTM de 10 km de costat).

Comunitats vegetals i hàbitats. Prenent com a referència la tipologia sigmatista a Catalunya, hi ha inventariades poc més de 600 associacions vegetals un 20 % de les quals són molt rares. Moltes comunitats resten englobades dins dels 198 hàbitats declarats per la Unió Europea «d'interès comunitari» (annex I de la Directriu sobre hàbitats), que representen el punt de partida de la xarxa Natura 2000, juntament amb les espècies de l'annex II. A Catalunya són presents 82 d'aquests hàbitats, dels quals 18 són prioritaris.

2. La diversitat vegetal al llarg del temps

Les disminucions importants dels efectius de les poblacions de determinades espècies poden tenir causes naturals, tant intrínseques com extrínseques. Però molt més sovint, els canvis en la flora d'un territori deriven de l'activitat humana, que es manifesta de moltes maneres: recol·lecció, humanització del territori, focs —forestals o no—, etc.

En el cas català, hi ha alguns perills peculiars per als tàxons rars: les maniobres militars en el

cas d'algunes espècies que tenen a l'Alt Empordà (rodalia de Sant Climent Sescebes) les poques localitats conegudes; la proliferació de plantes invasores al·lòctones amenaça diverses espècies litorals; l'extensió de les àrees cultivades a expenses de vegetació natural és, també, font de problemes.

3. Ambients i espècies en perill

Els ambients més canviants són els influïts per l'activitat humana, i molt especialment els lligats a perturbacions intenses i/o sostingudes, com és ara el canvi d'usos del territori (zones aigualoses i del litoral, conreus).

No és pas per casualitat que, de les aproximadament 120 associacions rares o vulnerables, 32 són pròpies d'ambients aquàtics, exclosos els litorals (és a dir, inclou des de boscos de ribera fins a jonqueres i comunitats submergides o flotants) i 10 corresponen a conreus, sobretot de cereals d'hivern (8). Els cereals d'hivern i el lli sembla que han perdut definitivament (o gairebé) algunes de les males herbes pròpies a causa de la interrupció temporal del cultiu (cas del lli) o bé pel canvi en els tractaments de cultiu (els pagesos ja no sembren amb una part de la collita de cereals de l'any precedent, que permetia sembrar també les males herbes associades i, a més, tracten intensament i extensament amb herbicides)

4. Què es fa i què es pot fer? (i qui ho hauria de fer?)

No es pot protegir amb eficàcia si es fa «a ull», és a dir, si no hi ha un coneixement mínim de la biologia de les espècies i de la dinàmica de les comunitats implicades. Les eines principals de protecció són, actualment, la legislació (destaca el Decret d'aprovació del PEIN i la Directriu sobre hàbitats, tots dos del 1992), els parcs naturals (quasi perfectes si no fos perquè són com «illes» quan valdria més que fossin com «penínsules»), els jardins botànics (àrees de preservació *exsitu* que poden tenir una importància cabdal en la conservació d'algunes espècies).

No em consta que hi hagi comunitats vegetals explícitament protegides per la legislació catalana ni espanyola ni europea, però l'any 2004 hi haurà espais protegits (la xarxa Natura 2000) delimitats precisament a partir dels seus hàbitats i espècies d'interès comunitari. Moltes de les nostres comunitats rares o amenaçades no es poden associar a cap dels hàbitats (ni

Novetats bibliogràfiques

- *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm 66 (1998). 156 p.
- *Reports de la recerca a Catalunya: biologia d'organismes i sistemes*. Report redactat per XAVIER BELLÉS, amb la col·laboració de MARINA BLAS, JOAQUIM GOSÀLBEZ, XAVIER LLIMONA, ENRIC MACPHERSON, JOAN MALUQUER i JAUME TERRADAS. 54 p.
- *Reports de la recerca a Catalunya: Geografia i demografia*. Report elaborat per ENRIC LLUCH i ABEL ALBET, amb la cooperació de JORDI MARTÍ, HERMINIA PUJOL, ANNA RIBAS i VICENÇ M. ROSSELLÓ. 64 p.
- *ORCA: Atlas corològic de les plantes vasculares dels Països Catalans*. Vol. 8: mapes del número 1520 al 1815. Compilació a cura d'ORIOL DE BOLÒS, XAVIER FONT, XAVIER PONS i JOSEP VIGO.
- *ORCA: Atlas corològic de les plantes vasculares dels Països Catalans. Primera compilació general*. Part I: *Abies-Lagoecia*. Part II: *Lagurus-Zygophyllum*. Informatització i revisió XAVIER FONT i XAVIER PONS. 2 v. 1.101 p.

Novetats bibliogràfiques

- *Vocabulari forestal*, d'EDUARD PARÉS. 1998 (Monografies de la Secció de Ciències; 5). Premi Joaquim Torrens i Ibern 1985. 421 p. 2a ed., rev.
- *El TGV i les ciutats mitjanes catalanes*, 1998 (Quaderns de la SCOT; 8). 104 p. + 7 desplegables.
- *Lèxic de les plagues i malalties dels conreus de Catalunya*, de CLAUDI BARBERÀ. 1998. 117 p.
- *Quaderns Agraris*, ICEA, núm. 22 (juny 1998). 73 p.
- *Els petits mamífers*. ANTONI ARRIZABALAGA (Museu de Granollers, 1998) 48 p.
- *Una sola terra. Dona i medi ambient després de Rio*. Associació Una Sola Terra i Diputació de Barcelona, 1998. 210 p.

tenen cap de les poques espècies) de la Directriu, de manera que caldria fer alguna cosa per evitar-ne la desaparició; és el cas dels espartars de *Lygeum spartum*, matollars de gitam (*Dictamnus hispanicus*), pastures de jonça (*Aphyllanthes*), pastures de pèl caní (*Nardus*), teixedes (incorporades a la versió 1997 de la Directriu), etc.

En el cas d'aquestes comunitats o, si més no, de les petites i amenaçades, caldria: a)

saber on són exactament (GIS), a partir dels inventaris publicats i dels mapes de vegetació aixecats o en curs; b) estudiar-ne la superfície i la biologia i els factors ambientals dels quals depenen per poder afrontar, arribat el cas, la seva conservació amb garanties d'èxit, tenint en compte que hi ha comunitats la supervivència de les quals depèn de factors extrínsecs com és ara alguna mena de pertorbació, el manteniment d'un determinat nivell d'aigua, etc. ■

Consell Directiu

En la reunió del Consell Directiu del 18 de novembre es van tractar diverses qüestions relacionades amb la propera Assemblea General i la renovació de càrrecs reglamentària del Consell Directiu. També es va informar del desenvolupament del V Seminari de Gestió Ambiental, que va tenir lloc a Mequinensa, i es remarcà l'alt nivell de les ponències presentades i l'interès de les tres entitats organitzadores, l'Institut d'Estudis del Baix Cinca, la Universitat de Lleida i la mateixa ICHN, a continuar en contacte per difondre les propostes que en van resultar i per fer el seguiment de l'aplicació d'aquestes. Els representants de la Delegació del Bages van informar que s'està preparant la reimpressió de la *Guia d'espais d'interès natural del Bages*, ja que han estat exhaurits tots els exemplars de la primera edició i encara hi ha força demanda; també es va presentar la proposta de realitzar una expo-

sició sobre *El marc natural al Bages*, que es faria amb motiu del centenari de la Institució.

En la reunió del 17 de desembre es va fer una revisió de les diferents activitats previstes amb motiu del centenari, les quals es veuran reforçades amb la preparació d'una exposició sobre aquests cent anys d'història de la Institució. També es va aprovar la proposta del Centre Català d'Ornitologia d'integrar-se a la Institució, ja que aquesta entitat té prevista la seva dissolució, i es proposa continuar la seva activitat com a grup de treball de la Institució. Així mateix, es va informar de les activitats dutes a terme en relació amb la Comissió d'Espais Naturals de l'IEC, i s'acordà col·laborar en l'organització de la sessió acadèmica que en relació amb la participació de les societats científiques en els organismes públics encarregats de la gestió del medi natural i l'ordenació del territori es durà a terme a l'IEC el primer trimestre d'enguany. ■

Presentació del Pla Especial de Protecció de Gallecs

L'Ajuntament de Mollet ha tramitat en l'àmbit de les seves competències, la modificació puntual del Pla general d'ordenació urbana de la nostra ciutat, amb la finalitat que la zona de Gallecs estigui classificada a partir d'ara com a «sòl no urbanitzable d'especial protecció». Aquesta important decisió es desenvolupa per mitjà d'un Pla especial de protecció de Gallecs, que es tramita simultàniament, elaborat per un equip de professionals de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), el qual assenta les bases per a que Gallecs sigui en un futur no gaire llunyà, un Parc Rural.

La història recent de Gallecs, des que a principis de la dècada dels setanta el govern dictatorial del moment va expropriar els terrenys als seus propietaris per fer-hi una macrociutat per a més de 100.000 habitants, és força complexa. Els diferents governs municipals que ha tingut la nostra ciutat, han anat mantenint negociacions amb l'Institut Català del Sòl (INCASOL), l'actual propietari, per tal de preservar els terrenys de Gallecs situats al Nord de

l'Autopista A7 (465 ha, és a dir el 45% del terme municipal de Mollet) com a espai natural, i evitar la seva urbanització. La Generalitat no ha acceptat mai ni canviar la qualificació actualment vigent de "sòl urbanitzable no programat", ni incloure Gallecs en el PEIN. A partir d'ara s'obre una etapa molt important per a Mollet, ja que la decisió presa per l'Ajuntament implica que s'hagi d'arribar, atès el procediment administratiu necessari, a un consens amb la Generalitat per a definir el futur de Gallecs.

Parc Rural

La voluntat del govern municipal de que Gallecs sigui en el futur un Parc Rural i no una zona urbanitzada obeeix principalment al complement natural que suposa per la ciutat i els seus habitants, i perquè es tracta d'una zona d'important riquesa paisatgística, agrícola, biològica i rural. Per això es va elaborar una proposta de planejament urbanístic que havia de comportar la modificació puntual del Pla General, tot variant la classificació actual del sòl, per passar de «sòl urbanitzable programat» a «sòl no urbanitzable d'especial

protecció», que es desenvolupa en el Pla especial de protecció.

Els treballs elaborats s'han basat en un estudi acurat dels diferents elements de la zona (topografia, hidrologia, biologia, agricultura, camins i construccions). Les principals construccions d'aquests estudis són:

- Regulació dels terrenys destinats a explotacions agrícoles en funció de les seves aptituds i necessitats de protecció del valor ambiental, amb consideració de l'estada d'ocells migratoris.
- Ampliació de l'actual superfície de bosc, regeneració de vegetació fluvial, i creació de zones humides, per millorar l'estructura dels corredors naturals actuals i l'interconnexió.
- Creació d'una xarxa de camins i senders per al passeig i supressió de la carretera que travessa Gallecs.
- Regulació del nucli històric i conservació i adequació de les masies aïllades.
- Delimitació d'àrees per a instal·lar serveis del futur Parc (recepció, informació, escola de

natura, i reserva d'espais allunyats del centre de Gallecs, per si calguessin altres equipaments com una casa de colònies o un nou cementiri.

L'Ajuntament de Mollet va aprovar en l'àmbit de les seves competències (aprovació provisional del 24 de desembre de 1998) la modificació puntual del pla general, i el pla especial, que posteriorment va trametre a la Comissió d'Urbanisme de Barcelona per a la seva aprovació definitiva. Si s'aconsegueix, no hi ha dubte que Mollet serà una ciutat model per a la Regió Metropolitana de Barcelona, ja que el seu territori es dividirà en parts iguals, en zona urbana i zona rural.

Xavier Ludevid i Masana, Cap de l'Àrea de planificació urbanística i medi ambient Ajuntament de Mollet del Vallès.
Director del treball: Antoni Font, arquitecte.
Equip col·laborador:
Carles Llop, Sebastià Jornet, Carles Pareja, Laia Bonet, Oriol Jordana, Oriol Nel·lo, Anna Zahonero, Eliseu Guillamon i Àngel Moreno. ■

Estratègia catalana per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica

Durant l'any 1998 els treballs de l'Estratègia catalana per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica s'han centrat en la redacció dels diferents treballs de base que han de constituir la diagnosi. En total han estat cinquanta-cinc temes els que han estat desenvolupats per diferents grups de treball, en la redacció dels quals han col·laborat gairebé cent cinquanta experts pertanyents a les diferents universitats catalanes i centres de recerca, a diverses institucions i empreses i a l'Administració.

En compliment del conveni de col·laboració signat amb el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, i coincidint amb el Dia Mundial de la Biodiversitat, el 29 de desembre l'IEC va lliurar els diferents treballs rebuts i una síntesi de les dades més

interessants en relació amb el coneixement, la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica a Catalunya, així com un primer esborrany d'objectius a assolir.

El programa de treball per a enguany preveu convocar diverses reunions temàtiques de presentació de les dades obtingudes entre experts dels diferents sectors socials relacionats amb la diversitat biològica, amb l'objectiu de debatre i complementar les propostes contingudes en la diagnosi.

El Secretariat de l'Estratègia s'encarregarà també de complementar les dades obtingudes i d'adequar-les a les previsions i propostes dels tractats i acords internacionals i de les estratègies i plans estatals o nacionals relacionats amb la diversitat biològica. ■

Recull de legislació

Espais naturals protegits

Decret 279/1998, de 21 d'octubre, sobre desplegament de la Llei 22/1984, de 9 de novembre, que declara paratge natural d'interès nacional una part de la vall del monestir de Poblet, i de creació de les reserves naturals parcials del barranc del Tíllar i del barranc de la Trinitat (DOGC núm. 2756, del 2 de novembre de 1998)

Aigües

Decret 283/1998, de 21 d'octubre, de designació de les zones vulnerables en relació amb la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries (DOGC núm. 2760, de 6 de novembre de 1998)

Ordre del 22 d'octubre de 1998, del Codi de bones pràctiques agràries en relació amb el nitrogen (DOGC núm. 2761, del 9 de novembre de 1998)

Llei 24/1998, del 31 de desembre, de mesures administratives, fiscals i d'adaptació a l'euro (DOGC núm. 2797, annex, del 31 de desembre de 1998). En el capítol III d'aquesta Llei es crea l'Agència Catalana de l'Aigua.

Banc de dades de biodiversitat i Cartografia dels hàbitats naturals de Catalunya

El Departament de Medi Ambient ha encarregat a la Universitat de Barcelona l'execució de diversos projectes per tal de reunir i millorar la informació disponible per conèixer l'evolució i l'estat de conservació de la biodiversitat de Catalunya. Els projectes s'emmarquen dins del sistema d'informació sobre el patrimoni natural de Catalunya de la Direcció General de Patrimoni Natural i del Medi Físic.

La Cartografia dels Hàbitats a Catalunya generarà una cartografia temàtica digital amb els sistemes i subsistemes naturals que es poden identificar en el territori i que suposen els hàbitats de les espècies i de la biodiversitat a Catalunya.

El banc de dades de biodiversitat és una recopilació de la informació sobre les espècies i la biodiversitat de Catalunya que inclourà l'inventari d'espècies i elements a Catalunya, la identificació de distribucions territorials, l'estat de conservació, els graus d'amenaça, raresa i endemisme, etc. El banc seguirà la línia iniciada el 1993 amb el banc de dades de la flora i la vegetació a Catalunya, que recull més de 500.000 citacions de flora i més de 14.000 inventaris de vegetació.

Es preveu portar a terme els dos projectes l'any 2002, i tenen un pressupost total d'uns 97 milions de pessetes.

Cursos naturalistes

20 i 21 de març de 1999
Estudi de comunitats i poblacions d'ocells. Mètodes i aplicacions A la gestió dels ecosistemes forestals, a cura de **Jordi Camprodon**, biòleg.

10 i 11 d'abril de 1999
Les aus limícoles: Aspectes ecològics i identificació de les espècies presents a la Mediterrània occidental, a cura de **Jordi Martí**, ornitòleg. Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

fundada el 1899

ICHN
Institut Català
d'Història Natural
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 932 701 652
Fax 932 701 180

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B-39829-1995

Agenda

Sessions científiques

10 de Febrer de 1999, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.
La conservació de la diversitat *in situ*. Criteris per a la protecció i recuperació de la fauna als espais naturals, a cura de **Jordi Ruiz**, cap del Servei de Protecció i Gestió de la Fauna del DARP.

11 de Març de 1999, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.
La conservació de la diversitat *ex situ*. La recuperació de fauna en perill d'extinció, a cura de **Manel Pomarol**, cap de la Secció de Foment d'Espècies Protegides del DARP.

Jornades sobre l'aigua

22, 23, 24 25 i 27 de febrer de 1999

Aigua: risc i recurs per al desenvolupament de les terres de Lleida, organitzades per l'Institut d'Estudis Ilerdencs, la Universitat de Lleida, la Asociación Internacional de Hidrogeólogos Grupo Español i la Institució Catalana d'Història Natural.

La importància de l'aigua com a recurs per garantir el desenvolupament sostenible de la societat, és universalment reconeguda. En aquest sentit, els especialistes de les diferents disciplines que tenen com a objecte l'estudi de l'aigua accepten plenament que la gestió d'aquest recurs ha de tenir en compte tots els aspectes sota els quals ens afecta. Per això cal obtenir una visió integradora de fenòmens que aparentment esdevenen sense relació. L'abundància o manca d'aigua, l'impacte que generen els riscos naturals i tecnològics associats, la contaminació d'aqüífers i els aspectes de la destrucció dels espais hídrics, en són un bon exemple.

Aquestes jornades, on es tractaran de manera preferent els trets específics de les comarques de Lleida, volen ser un referent d'activitat pedagògica i de sensibilització vers els temes esmentats. Les ponències, sense defugir el rigor científic, han estat concebudes per interessar el major nombre de persones en la temàtica tractada i posar els fonaments per a un millor coneixement de l'aigua com a recurs i element estructurador del nostre territori.

Per a més informació: Institut d'Estudis Ilerdencs. Telèfon: 973 271 500, fax: 973 274 538, adreça electrònica: iei@fpiei.es

Primera trobada del Fòrum 2000 d'Educació Ambiental: sota el signe de l'aigua

Salt (Girona), 27 i 28 de febrer de 1999

- Culminació del primer període de debat del Fòrum 2000 d'Educació Ambiental: «Nosaltres i el medi ambient».
- Tallers de formació.
- Conferències, intercanvi d'experiències, acció i celebració al voltant de l'aigua com a temàtica d'educació ambiental.

Organització, informació i inscripcions: Societat Catalana d'Educació Ambiental. Carrer d'Aragó, 281, 1r 1a, 08009 Barcelona. Tel. 934 882 979, fax. 934 873 283 Adreça electrònica: scea@pangea.org

Data límit d'inscripció: 12 de febrer. Preu: 5.000 ptes. (2.500 ptes. els socis de la SCEA). Inclou el dinar de pícnic del dissabte. Possibilitat de concertar allotjament i àpats.

Recordeu

Horari d'atenció als socis de la ICHN

Dilluns i dimecres i divendres, de 9 h a 14 h
Dimarts i dijous, de 16 h a 20 h
Adreça electrònica: ichn@iec.es
Adreça d'Internet: <http://www.iec.es./societat/ichn>

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Ramon Batalla, Josep Biosca, Cèsar Blanché, Marta Cuixart (SCEA), Josep Germain, Xavier Ludevid, Ramon M. Masalles, Jordi Pietx, Joan Pino i Ferran Rodà.